

का° [१५. १०. १२.] ग्रहं गृह्णाति कुविदङ्गेति त्रीन्वा प्रतिदेवतमेतयैवेति । पू-
तायां सुरायां बदरीफलचूर्णां प्रक्षिप्य कुविदङ्गेत्येकं ग्रहं वैकङ्कतपात्रेण गृह्णाति
यद्वा कुविदङ्गेत्यृचैव त्रीन्ग्रहान्प्रतिदेवतं गृह्णाति । यथा । कुविदङ्ग° उपयामगृ-
हीतोऽस्यश्चिभ्यां वेति प्रथमम् कुविदङ्ग° उपयामगृहीतोऽसि सरस्वत्यै वेति द्वि-
तीयम् कुविदङ्ग° उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय वा सुत्राम्णाऽइति तृतीयम् ॥ तृचं का-
क्षीवतसुकीर्तिदृष्टम् आद्या सोमदेवत्या त्रिष्टुप् । कुविदिति बहुनाम [निघ° ३.
१.] अङ्गेति क्षिप्रनाम [निरु° ५. १७.] चिदिति वितर्के । हे सोम यथा यवमन्तः
यवा विद्यन्ते येषां ते यवमन्तः मादुपधायाश्च मतोर्वीऽयवादिभ्य इति [पा° ८. २.
१.] यवादीनां निषेधान्मतोर्मकारस्य वकाराभावः बहुयवसम्पन्नाः कृषीवलाः कु-
वित् बहुलं यवं सर्वं यवमयं सस्यं चिद्विचार्य अनुपूर्वमानुपूर्व्येण वियूय पृथक्-
कृत्य अङ्ग क्षिप्रं दान्ति लुनन्ति दाप् लवने लट् । तथा एषां यजमानानां सम्ब-
न्धीनि भोजनानि भोज्यानि वस्तूनि इह-इह अस्मिन्नेव यजमाने कृणुहि कुरु ।
एषां केषाम् ये यजमाना बर्हिष उपरि स्थिता नमउक्तिं यजन्ति नम इत्यन्ननाम
[निघ° २. ७.] उक्तिर्वचनं हविर्लक्षणमन्नमादाय उक्तिं याज्यामभिधाय यजन्ति या-
गं कुर्वन्ति ॥ हे सोम त्वमुपयामिन गृहीतोऽसि अश्चिभ्यां वा त्वां गृह्णामि सरस्व-
त्यै त्वां गृह्णामि सुत्राम्णे रक्षकायेन्द्राय त्वां गृह्णामि ॥ ३२ ॥

युवः सुराममश्चिना नमुचावासुरे सचा ।

विपिपाना शुभस्पती इन्द्रं कर्मस्वावतम् ॥ ३३ ॥

का° (16.) ग्रहाणां युवः सुरामं पुत्रमिवेति । युवं सुरामं पुत्रमिवेति द्वे ऋचौ
सुराग्रहाणां याज्यानुवाक्ये प्रथमानुवाक्या पुत्रमिवेति याज्या ॥ अनुष्टुप् अश्चिस-
रस्वतीन्द्रदेवत्या । हे अश्चिना अश्चिनौ युवं युवां कर्मसु निमित्तेषु इन्द्रमावत-
मपालयतं स्वकर्मक्षममकुरुतमित्यर्थः अवतेर्लङि मध्यमद्विवचनम् । किम्भूतौ यु-
वाम् असुर एव आसुरस्तस्मिन्नमुचौ नमुचिसंज्ञे आसुरे असुरे दैत्ये स्थितं सुरामं
सुष्टु रमयतीति सुरामं सुष्टु रमणीयं सोमं सचा सह एकीभूय विपिपाना वि-
पिपानौ विविधं पिबन्तौ विविधं पिबतस्तौ विपिपानौ पिबतेर्व्यत्ययेन ह्लादिवे